

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Технології соціально-педагогічної діяльності в Україні та зарубіжних країнах»

2023 – 2024 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Захарова Наталя Миколаївна, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=685 https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1133
Контактний телефон	0957976650
E-mail викладача	zaharovanatalia@ukr.net
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00

Семестр: осінній-весняний

Мова навчання: українська.

Ключові слова: соціально-педагогічна діяльність, методи, технології.

Мета курсу: ознайомлення студентів з основними характеристиками соціальних технологій та технологій соціально-педагогічної діяльності; розкриття теоретичних основ технологізації соціально-педагогічних процесів; визначення алгоритму провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп; ознайомлення з методологічними та методичними аспектами зарубіжного досвіду соціальної роботи, специфікою соціальної роботи з окремими категоріями клієнтів.

Предмет курсу: формування професійно зорієнтованого світогляду майбутнього соціального педагога; ціннісного ставлення до вітчизняного та зарубіжного досвіду соціальної роботи; розкриття сутності сучасних технологій соціального виховання різних груп підлітків та молоді в Україні; оволодіння сукупністю методів, способів, технік, технологій надання соціально-педагогічної допомоги клієнтам.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК-23 Здатність до оволодіння навичками прикладної творчої діяльності, ігротехніками, методами арт-терапії.

СК-25 Здатність до проектування та моделювання діяльності з соціально-педагогічної діагностики, консультування, корекції, реабілітації, терапії, профілактики виникнення девіацій серед дітей та молоді

СК-26 Здатність здійснювати соціально-педагогічний супровід, патронаж кризових категорій дітей та молоді

Результати навчання:

ПР-6 Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР-24 Обирати та диференційовано застосовувати різні види прикладної творчої діяльності, ігрові форми роботи з різними категоріями клієнтів.

ПР-26 Обирати і застосовувати методики соціальної діагностики, ефективні методи і технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти.

ПР-25 Здійснювати соціально-педагогічну підтримку дітей та молоді з урахуванням ключової ознаки вразливості, організовувати та проводити заходи щодо запобігання виникненню складних життєвих обставин

Зміст курсу:

1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади
2. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності
3. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги
4. Технології захисту прав дітей та молоді
5. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи
6. Технологія профілактичної діяльності соціального педагога
7. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинилися у складних життєвих обставинах
8. Профорієнтаційна робота як напрям діяльності соціального педагога.
9. Актуальні питання соціально-педагогічної роботи
10. Становлення соціальної роботи за кордоном як професійної діяльності
11. Системф соціальної роботи у різних країнах світу.
12. Програми міжнародної підтримки українських біженців у період кризи.
13. Сучасний стан підготовки соціального педагога до прикладної діяльності.
14. Методологічні аспекти професійної діяльності.
15. Соціальні іновачії в діяльності соціального педагога.
16. Професійна співпраця соціального педагога та інших фахівців.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс складається з лекцій, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Лекційні заняття передбачають ведення письмового конспекту. Підготовка семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань та дискусію за темою. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому вигляді (формат MicrosoftWord або PowerPoint (де необхідно) за визначеним шаблоном та передбачає усне опитування здобувачів протягом семінарського заняття до теми або на груповій/індивідуальній консультації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (MicrosoftOffice: PowerPoint, Word, Moodle, репозитарій); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

Форми підсумкового контролю успішності навчання екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Екз.	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2			
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			

25		25		25		25				
Тема 9		Тема 10		Тема 11		Тема 12				
9.1	9.2	10.1	10.2	11.1	11.2	12.1	12.2			
25		25		25		25				
Тема 13		Тема 14		Тема 15		Тема 16				
13.1	13.2	14.1	14.2	15.1	15.2	16.1	16.2			
25		25		25		25				

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимально нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабке знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обгрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«4» бали – не досить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); ґрунтовні аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«4» бали – не досить повна відповідь на питання дослідного та творчого характеру (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); не достатньо обґрунтовано аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатно змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Таблиця 2

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» 40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершено висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах

Шкала оцінювання: ЄКТС

Сума балів за всївидиосвітньоїдіяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX
1 – 34	F

Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Євтух М.Б., Грищенко С.В., Михайлишин Г.Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Навчальний посібник для ВНЗ. –Івано-Франківськ, 2011. – 388 с.
2. Завадська Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 240 с.
3. Докторович М., Рурик Г., Хозраткулова І., Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога: навч. Посіб./ М. Докторович, Г. Рурик , І. Хозраткулова, К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 178 с.
4. Методи та технології роботи соціального педагога / Автори-укладачі: С.П. Архіпова, Г.Я. Майборода, О.В. Тютюнник, К.: Видавничий Дім «Слово», 2011 – 496 с.
5. Профілактика наркоманії у дитячому, підлітковому та молодіжному середовищі: довідник для соц. працівників, вчителів, шкільних психологів, батьків / Авт.-упоряд. Б.П. Лазоренко. - К.: Держсоцслужба, 2015. – 300 с.
6. Соціальна робота: Підручник / В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкара, Н.М. Горішна / За ред. Ничкало. – Тернопіль: ВАТ «ТВПК «Збруч», 2010. – 330с.
7. Інноваційні педагогічні технології: посібник / За ред.. О. Огієнко. К.: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2015. – 314 с.
<chrome-extension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoefgihjai/index.html>
8. Тюття Л.Т. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. / Л.Т. Тюття, І.Б. Іванова. К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. - 408 с.

Допоміжна:

1. Діяльність центрів ССМ по літньому оздоровленню дітей та молоді // За заг. ред. С. В. ; Толстоухової, І. М. Пінчук. - К.: УДЦ ССМ, 2000.
2. Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навч. посібник. - К.: ІЗМН, 1997. - 39 с.
3. Лукашевич М. П. Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. — К.: МАУП,

2002.-136 с.

4. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді / О. Яременко, О. Балакірева, Н. Бутенко, О. Вакуленко та ін. - К: Український інститут соціальних досліджень, 2000.
5. Роли, которые мы играем: в помощь руководителю психологического театра / Под ред. В.М. Оржеховской. - Черкасы: Центр профилактики "Escape", 2003. - 52 с.
6. Соціальна робота в Україні: Навч. Посіб. / За заг ред.: І. Д. Звереві, Г. М. Лшстіонові. - К: Наук. Світ, 2003.-233 с.
7. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. - К: ДЦССМ, 2002.-177 с.
8. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах. / За ред. А.Й. Капської. - К., 2001. - 140 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО
4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ.